

โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว

ผศ.นพ.นพดล ศิริธนารัตนกุล

ภาควิชาอายุรศาสตร์

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

มะเร็งนั้นเป็นโรคที่เกิดขึ้นได้ทุกส่วนของร่างกาย เพราะอวัยวะของเรานั้นประกอบไปด้วยเซลล์มากมายรวมกันขึ้นเป็นเซลล์ชนิดต่าง ๆ และการเจริญเติบโตของมะเร็งก็จะเป็นแบบเซลล์ที่ผิดปกติ คือการเจริญเติบโตที่เร็วเกินไปจนกลายเป็นก้อนเนื้อ นอกจากนี้โรคมะเร็งยังเกิดขึ้นได้กับทุกอวัยวะ โรคมะเร็งยังสามารถเกิดขึ้นในเม็ดเลือดที่อยู่ในร่างกายของเราได้ทีอีกด้วย และท่านก็คงได้ยินในเรื่องของมะเร็งเม็ดเลือดขาวกันบ้างแล้วนะ ซึ่งเม็ดเลือดขาวของเรานั้นก็จะมีหน้าที่ช่วยทำลายเชื้อโรคและสารแปลกปลอมต่างๆ ที่เข้าสู่ร่างกายหรือกล่าวย่าง ๆ ว่า เม็ดเลือดขาวจะช่วยสร้างความต้านทานให้กับร่างกายของเรา แต่ถ้าเม็ดเลือดขาวไม่สามารถที่จะทำหน้าที่ของตนเองได้ก็จะเกิดผลกระทบต่อร่างกายของเราได้อย่างแน่นอน

โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวหมายถึงโรคอะไร

ก็เป็นกลุ่มโรคที่เม็ดเลือดขาวตัวอ่อนมีการแบ่งตัวอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้สะสมอยู่ในไขกระดูกแล้วก็ออกมาในการแตกเลือดก็ไปเบียดอวัยวะต่าง ๆ ทำให้การทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ทำงานผิดปกติไปเกิดจากการที่มีเม็ดเลือดขาวมากเกินไป

โรคนี้เป็นมาตั้งแต่เกิดหรือไม่ หรือเกิดภายหลังที่เราเกิดขึ้นแล้ว

โรคนี้น่าจะมาเป็นภายหลัง หลังจากที่เราค่อยออกมาแล้ว แต่เราสามารถจะพบได้ในบางรายที่เป็นตั้งแต่คลอดออกมา แต่โดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายหลัง

สาเหตุที่สำคัญที่ก่อให้เกิดมะเร็งเม็ดเลือดขาวนั้นมีสาเหตุอะไร หรือมีปัจจัยอะไรที่ทำให้เกิดโรคนี้อขึ้นมา

ในปัจจุบันสาเหตุที่แท้จริงเรายังไม่ทราบ แต่มีปัจจัยส่งเสริมบางอย่าง เช่น โรคทางพันธุกรรมบางโรค เช่น ดาวน์ซินโดรม Down's syndrome การแพ้งรังสีเพราะเราเจอคนไข้มากขึ้น หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 มีระเบิดปรมาณู นอกจากนี้ยังมีสารเบนซินพวกนี้ก็จะมีส่วนปัจจัยเสริมทำให้พบได้ง่ายขึ้น และมีการติดเชื้อบางอย่างด้วย เช่น เชื้อไวรัสบางอย่าง

ในเรื่องถ่ายทอดทางพันธุกรรมจะมีส่วนด้วยไหม

เราพบว่าโรคพันธุกรรมบางอย่างการมีอุบัติการณ์ของมะเร็งเม็ดเลือดขาวสูงกว่าคน

ธรรมดาทั่วไปนั่น คือ สาเหตุส่งเสริมที่ทำให้เกิดเป็นมะเร็งเม็ดเลือดขาวไม่ว่าในเรื่องของรังสี สารพิษต่าง ๆ

ในปัจจุบันนี้มีผู้ป่วยมาพบหมออย่างน้อยแค่วัน และมิผู้ป่วยมารักษาอย่างน้อยแค่วัน และมีจำนวนมากขึ้นไหม

ในปัจจุบันนี้เราพบว่ามิผู้ป่วยเป็นมะเร็งเม็ดเลือดขาวมากขึ้น เฉพาะที่ศิริราชเราปีที่ผ่านมามิผู้ป่วยใหม่ 200 รายในรอบ 1 ปี และมะเร็งเม็ดเลือดขาวจัดได้ว่าพบได้บ่อยใน 10 อันดับแรกของมะเร็ง

ในกลุ่มที่ป่วยจะมีเพศใด วัยใดมากที่สุด

อันนี้มิเลือกเพศมิทั้งเพศหญิงชาย มิสิทธิเท่า ๆ กัน และเรื่องของวัยผู้ป่วยที่เราดูแลก็จะพบตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป ถึง 60 ปี โดยที่มิมีช่วงใดช่วงหนึ่งเป็นได้พิเศษ

วิธีการสังเกตลักษณะอาการผิดปกติ ถ้าผู้ป่วยมิปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของโรคมะเร็งจะมีลักษณะอาการผิดปกติอย่างไรบ้างที่บ่งบอกอาการ

เราคงแบ่งอาการง่าย ๆ ได้ 4 อย่าง หรือ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. อาการแรกที่เป็น คือ เบื่ออาหาร น้ำหนักลด ซีด อ่อนเพลียง่าย อันนี้เป็นลักษณะเดิมทั่วไปทั้งหลาย
2. มิเลือดออกง่าย เพราะมะเร็งเม็ดเลือดขาวจะมีเกร็ดเลือดต่ำ จึงทำให้เลือดออกง่าย เช่น ออกตามไรฟัน มิจำเขี้ยวขึ้นบนตามตัว หรือมิประจำเดือนมากผิดปกติ
3. มิเม็ดเลือดขาวปริมาณมากแต่ทำหน้าที่มิได้ตามเท่าที่จะเป็น เฉพาะเม็ดเลือดขาวมีหน้าที่ต่อสู้กับเชื้อโรค แต่เมื่อเป็นอย่างนี้ก็ต่อสู้เชื้อโรคมิได้ ก็มีการติดเชื้อง่ายมิใช้ มิมีการติดเชื้อในตำแหน่งต่าง ๆ
4. เม็ดเลือดขาวไปบีบบังอวัยวะต่าง ๆ หรือสะสมอยู่ ก็ทำให้มิก้อนขึ้นที่ขาหนีบ ต่อมน้ำเหลือง ขา คอ หรือมิตับ ม้ามโต

เราจะมีการตรวจ และวินิจฉัยโรคอย่างไรบ้างให้เราทราบอย่างชัดเจนว่าเป็นโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว

ขั้นแรก เราต้องเจาะเลือดตรวจว่ามิมีความผิดปกติ แล้วก็พบเซลล์เม็ดเลือดตัวอ่อนของเม็ดเลือดขาวต่อไปเราก็จะทำการยืนยันโดยการเจาะไขกระดูก เพื่อดูให้ชัดเจนอีกครั้งว่ามิมีการขยายตัวในไขกระดูกจริง

วิธีการรักษาในปัจจุบันว่าถ้าเราเป็นมะเร็งเม็ดเลือดขาวแล้วจะมีวิธีการรักษาอย่างไร

วิธีแรกที่เราจะรักษา คือ การให้ยาเคมีบำบัด ซึ่งจะให้เป็นชุด ๆ ต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาเวลานานพอสมควร บางทีอาจจะใช้เวลา 1-2 ปีเป็นอย่างน้อย ในปัจจุบันก็จะมีวิธีใหม่มารักษา

วิธีที่ 2 คือการปลูกถ่ายไขกระดูก เราก็ทำได้แล้วแต่วิธีนี้ค่อนข้างยุ่งยากและมีค่าใช้จ่ายสูงและมีโรคแทรกซ้อนสูงพอสมควร และต้องใช้ไขกระดูกของพี่น้องที่เข้ากันได้อีก ฉะนั้นการรักษาวิธีที่ 2 ต้องพิจารณาเป็นราย ๆ ไป ซึ่งหลักใหญ่ในการรักษา ก็จะมี 2 วิธีที่กล่าวมาแล้ว

ในการรักษา มะเร็งเม็ดเลือดขาว จะมีการรักษาให้หายขาดได้ไหม

ในปัจจุบันมีความก้าวหน้าของยาเคมีบำบัด และการปลูกถ่ายไขกระดูกมีความก้าวหน้า เพราะฉะนั้นจึงคิดว่า มะเร็งเม็ดเลือดขาว มีวิธีการรักษาให้หายขาดได้ โดยเฉพาะในเด็กอายุต่ำกว่า 12 ขวบ อัตราการรักษาให้หายขาดค่อนข้างสูง คงขึ้นอยู่กับ การมาพบแพทย์รักษาอย่างรวดเร็ว และมาพบตั้งแต่เริ่มต้น มีบางกลุ่มที่ไม่ทราบและปล่อยปละละเลยให้อาการเป็นมากขึ้น อันตรายจากโรค มะเร็งเม็ดเลือดขาว มีไม่น้อยแค่นั้นหรือจะทำให้ผู้ป่วยถึงตายได้

ถ้าเป็น มะเร็งเม็ดเลือดขาว อย่างเฉียบพลันแล้ว ไม่ได้รักษาโดยส่วนใหญ่ผู้ป่วยจะเสียชีวิต ใน 3-4 เดือน ในการเสียชีวิตนั้น มีการติดเชื้อง่าย และการติดเชื้อนั้น มีการลุกลามไปตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อีกกรณีหนึ่งก็คือ มีเลือดออก เช่น มีเลือดออกจากสมอง อาจทำให้ผู้ป่วยถึงแก่กรรม ได้อย่างรวดเร็ว

ในกรณีที่ผู้ป่วยเป็น มะเร็งเม็ดเลือดขาว ชนิดเรื้อรัง พวกนี้อาการจะค่อยดำเนิน ค่อยเป็น ค่อยไป อาจจะมีเริ่มจาก 6-8 เดือน หลังจากนั้นอวัยวะต่าง ๆ ก็จะมีเริ่มเสื่อมลง ก็จะเกิดปัญหารุนแรง ตามมาอีก เพราะฉะนั้นเราควรดูแลรักษา กัน เพราะโรค มะเร็งเม็ดเลือดขาว เป็นโรคหนึ่ง ที่ร้ายแรง และอันตราย

ผู้ป่วยที่เป็น มะเร็งเม็ดเลือดขาว นั้นจะมีวิธีดูแลหรือปฏิบัติตัวอย่างไร

เรื่องแรกคือ การดูแลสุขภาพอนามัยส่วนตัว เพราะผู้ป่วยกลุ่มนี้ จะมีการติดเชื้อได้ง่าย และการดูแลสุขภาพความสะอาดส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นเรื่องสำคัญ ที่เราพบบ่อยคือ สุขภาพปาก ฟัน อันนี้เป็นช่องทาง ทำให้ติดเชื้อได้ง่าย ควรใช้แปรงขนอ่อนนุ่มเป็นพิเศษ ซึ่งพวกนี้จะราคาแพงแต่จะทำให้มีแผลในปากน้อย และจะช่วยลดการติดเชื้อเป็น อย่างดี การรับประทานอาหาร ผัก ผลไม้ มาก ๆ จะช่วยในการขับถ่ายอุจจาระไปได้ด้วยดี ไม่ท้องผูก อาจจะมีผลที่ ทวารเป็น ที่หนึ่งของการติดเชื้อได้ง่าย และการดื่มน้ำมาก ๆ ก็จะช่วยได้มาก เพราะพวกนี้ จะมีการแตกสลายในเม็ดเลือด เป็นจำนวนมาก และมีการสะสมสารบางอย่างในร่างกาย ทำให้เกิดการอุดตัน เพราะฉะนั้นทานน้ำ มาก ๆ ก็จะช่วยขับถ่ายได้เป็นอย่างดี อีกอย่างคือการชื้อยาแก้ปวด แก้ไขทานเอง อันนี้จะเป็น อันตรายเสริมในกรณีที่ ได้ยาผิดประเภทไป คนไข้กลุ่มนี้ ต้องอยู่ในการควบคุมดูแลของแพทย์

การดูแลให้เหมาะสม สำหรับผู้ป่วยโรค มะเร็งเม็ดเลือดขาว

1. พักผ่อนให้เพียงพอ
2. ดื่มน้ำมากๆ

3. รักษาความสะอาดของร่างกาย
4. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ คุณค่าต่อร่างกาย
5. รักษาสุขภาพร่างกายอย่าให้มีโรคแทรกซ้อนมาภายหลัง

แนวทางการป้องกันโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวจะมีการป้องกันได้หรือไม่อย่างไรบ้าง

เนื่องจากเรายังไม่ทราบถึงสาเหตุที่แท้จริง แต่เราทราบว่าปัจจัยส่งเสริมก็คือพวกสารเคมีบางอย่างหรือพวกอาหารที่มีสารปรุงแต่งมากเกินไป ช่วงนี้คนส่วนมากนิยมอาหารพวก Fast Food หรืออาหารที่มีการดัดแปลงมีสารเคมี และอันนี้ก็มีการศึกษาและพบว่ามีการอุบัติการณ์ของมะเร็งไม่ใช่เฉพาะของมะเร็งเม็ดเลือดขาวอย่างเดียว มะเร็งชนิดอื่น ๆ ก็มีอุบัติการณ์สูงขึ้น ถ้าเราลดของพวกนี้ได้ก็จะลดปัจจัยการส่งเสริมมะเร็ง

ข้อแนะนำ

ในปัจจุบันสมาคมโรคมะเร็งแห่งอเมริกาได้แนะนำว่า คนทั่วไปควรทานอาหารที่มีผักผลไม้ อย่างน้อยวันละ 5 ส้อม ซึ่งจะช่วยลดอุบัติการณ์การเกิดมะเร็งไม่ว่าจะเป็นมะเร็งชนิดใดก็ตาม